

Werkgroep Infectie Preventie en desinfectiebeleid

dr. Arlène van Vliet
Secretaris richtlijnontwikkeling
Werkgroep Infectie Preventie
LUMC, Leiden

KNB/WIP minisymposium 14 november 2016

Belangenverklaring

Geen belangen

Inhoud

- Werkgroep Infectie Preventie
- WIP-pakketten
- Desinfectiebeleid
- Revisie WIP-richtlijnen
- Terugkoppeling Enquête

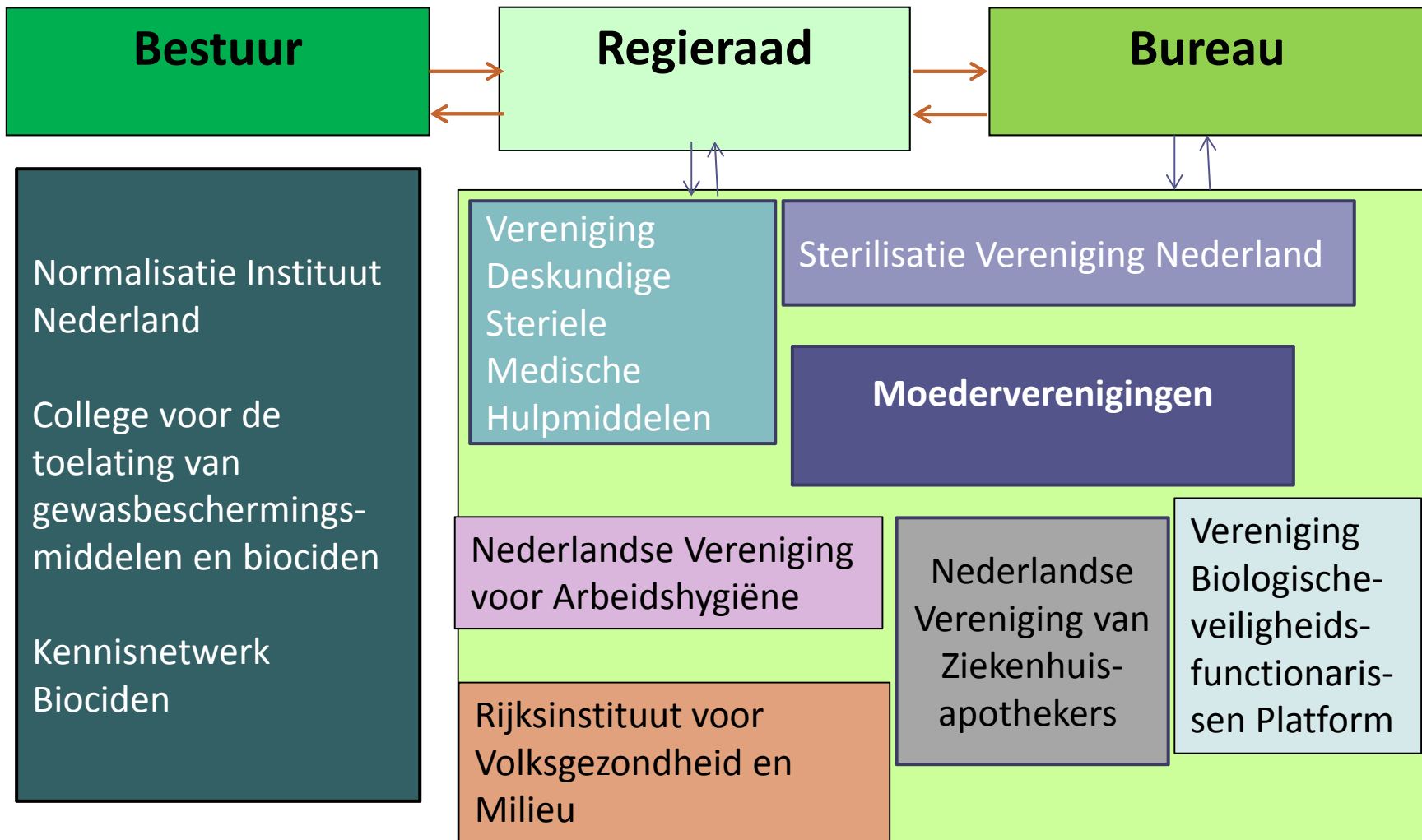
Werkgroep Infectie Preventie

- Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie (NVMM)
- Vereniging voor Infectieziekten (VIZ)
- Vereniging voor Hygiëne en Infectiepreventie in de Gezondheidszorg (VHIG)

WIP-Richtlijnen

Landelijke richtlijnen voor de preventie van infecties in Nederlandse zorginstellingen met als doel richting te geven aan het handelen in de praktijk.

De WIP sinds 2009

Wat beweegt de WIP?

- Zorghygiëne
- Arbeidshygiëne
- Bewijs
- Wet- en regelgeving
- Praktijkervaring
- Vakkennis

Richtlijn met
gemotiveerde
aanbevelingen

WIP-pakketten

- Algemene voorzorgsmaatregelen (n=6)
- Reiniging, desinfectie, sterilisatie (n=4)
- Micro-organisme specifieke richtlijnen (n=4)
- Invasieve handelingen (n=5)
- Isolatierichtlijnen (n=7)

Desinfectantia in WIP-richtlijnen

- *Handhygiëne medewerkers*
- *Preoperatieve handdesinfectie*
- *Desinfectie van huid en slijmvliezen*
- *Reiniging, desinfectie en sterilisatie van medische hulpmiddelen voor hergebruik (concept) - niet-kritische, semi-kritische of kritische handelingen*
- *Reiniging en desinfectie ruimten, meubilair en voorwerpen*

Desinfectiebeleid

Desinfectie na reiniging alleen op indicatie

Wanneer moet ik desinfecteren?

Waarmee desinfecteer ik?

Welke micro-organismen moet het aanpakken?

Waar kan ik toegelaten desinfectantia vinden?

Hoe voer ik de desinfectie uit?

Wanneer moet ik desinfecteren?

Handdesinfectie

- Vijf momenten
  - vóór handcontact met de patiënt
  - **vóór schone- en aseptische handelingen**
  - na mogelijk handcontact met lichaamsvloeistoffen
  - na handcontact met de patiënt
  - na handcontact met de directe omgeving van de patiënt

Preoperatieve handdesinfectie

- voorafgaand aan ingrepen waarbij er een open verbinding naar steriel weefsel wordt gemaakt

Wanneer moet ik desinfecteren?

Huid en slijmvliezen

- puncties bij patiënten met een sterk verminderde weerstand
- punctie van steriele lichaamsholten of organen
- bloedafname voor een bloedkweek
- het inbrengen van een drain of katheter
- operatieve ingrepen

Wanneer moet ik desinfecteren?

Medische hulpmiddelen voor hergebruik

afhankelijk van het gebruik:

- contact met steriel weesel / lichaamsvochten
- contact met slijmvliezen / niet-intacte huid
- contact met intacte huid / geen patiëntencontact

Niet-kritisch gebruik

- bij verontreiniging met bloed of andere lichaamsvochten

Wanneer moet ik desinfecteren?

Oppervlakken, meubilair of voorwerpen

- bij verontreiniging met bloed of andere lichaamsvochten
- bij blootstelling/ verontreiniging met bijzonder pathogene micro-organismen
- bij blootstelling/ verontreiniging met bijzonder resistente micro-organismen, die zich epidemisch kunnen verspreiden

Waarmee desinfecteer ik?

Wetgeving desinfectantia

Warenwet

Geneesmiddelenwet

Wet medische hulpmiddelen

Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Biociden Verordening

Wetgeving	Productherkenning	Toepassing /WIP-richtlijnen
Geneesmiddelenwet	RVG nummer	<ul style="list-style-type: none"> • huid en slijmvliezen • hand- en preoperatieve handdesinfectie*
Wet medische hulpmiddelen	CE-markering met 4 cijfers verwijzend naar aangemelde instantie CE/NL*	<ul style="list-style-type: none"> • medische hulpmiddelen (concept) • Onderdompeling
Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden	Toelatingsnummer van 4 of 5 cijfers en 'N' NL-..... CE/NL*	<ul style="list-style-type: none"> • hand- en preoperatieve handdesinfectie • oppervlakdesinfectie • onderdompeling

* Gecombineerde claims onderdompeling

Nieuw Toetsingskader College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb)

PT01 Biociden voor menselijke hygiëne

Handdesinfectantia inclusief preoperatieve handdesinfectantia

PT02 Desinfecterende middelen voor privé gebruik en voor de openbare gezondheidszorg, alsmede andere desinfectantia

Desinfectantia voor harde oppervlakken

PT01			
Handdesinfectantia inclusief preoperatieve handdesinfectantia			
	Oude kader	Nieuwe kader	WIP beleid
Werkzaamheid	bacteriën én gisten	niet gewijzigd	als oude kader
virusclaim	bacteriën én gisten én alle virussen	drie virus toelatingen: naast bacteriën én gisten: <ul style="list-style-type: none"> • partiële claim: <ul style="list-style-type: none"> - virussen met een envelop • partiële claim: <ul style="list-style-type: none"> -virussen met een envelop en Adenovirus en Murine Norovirus (beiden zonder envelop) • volledige claim: naast Adenovirus en Murine Norovirus; ook poliovirus 	als oude kader - Expertgroep

PT01		Handdesinfectantia inclusief preoperatieve handdesinfectantia		
	Oude kader	Nieuwe kader	WIP beleid	
inwerktijd	hand- desinfectantia ≤ 30 s.	hand- desinfectantia ≤ 120 s.	handdesinfectantia als oude kader	
	preoperatieve handdesinfectie ≤ 5 minuten	preoperatieve handdesinfectie ongewijzigd	preoperatieve handdesinfectie als oude kader	

PT02		Desinfectantia voor harde oppervlakken		
	Oude kader	Nieuwe kader	WIP beleid	
Werkzaamheid	bacteriën én gisten	niet gewijzigd	als oude kader	
virusclaim	bacteriën én gisten én alle virussen	niet gewijzigd	als oude kader	

PT02		Desinfectie door onderdompeling	
	Oude kader	Nieuwe kader	WIP beleid
Werkzaamheid	bacteriën én gisten én alle virussen	schimmels én bacteriën én gisten én alle virussen	als huidige kader - Expertgroepen

PT02		Desinfectantia voor harde oppervlakken	
	Oude kader	Nieuwe kader	WIP beleid
inwerktijd	≤ 5 min.	≤ 5 min. voor zorginstellingen	als oude kader

PT02	Desinfectie door onderdompeling		
	Oude kader	Nieuwe kader	WIP beleid
kader	N -nummer*	N/NL-nummer* NL-nummer én CE- markering#	als nieuwe kader- Expertgroepen

*Instrumenten die geen medische hulpmiddelen zijn
gecombineerde claim

Welke micro-organismen moet het
desinfectans aanpakken?

Minimumeisen WIP voor werkzaamheid van desinfectantia per toepassingsgebied – nieuwe toetsingskader

	Vegetatieve bacteriën	Bacteriesporen	Mycobacteriën	Virussen	Schimmels	Gisten
Handen	X			(?)		X
Huid/slijmvliezen	X					X
Onderdompelen	X			X	X	X
Oppervlakken	X			(?)		X

Waar kan ik toegelaten
desinfectantia vinden?

Waar kan ik toegelaten desinfectantia vinden?

Huid en slijmvliezen

- RVG - College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG)

Handen

- N/NL-nummer - College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb)
- RVG - College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG)

Instrumenten

- CE-markering - fabrikant (medische hulpmiddelen)
- N/NL-nummer (niet-medische hulpmiddelen)
- **CE/N**-nummer - College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) (onderdompelen medische- en niet medisch hulpmiddelen)

Oppervlakken

- N/NL-nummer: College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb)

Hoe **en wanneer** desinfecteer ik?

Waar moet ik op letten?

- PT01 of PT02?
- Professioneel gebruik?
- Toelating niet verlopen?
- werkzaamheid- virusclaim?
- Contacttijd?
- persoonlijke beschermingsmiddelen?
- wettelijk gebruiksvorschrift / gebruiksaanwijzing

<http://www.ctgb.nl/toelatingen>

Opvolgen wettelijk gebruiksvoorschrift / gebruiksaanwijzing:

- optimale desinfectie
- mogelijk het voorkomen van resistentieontwikkeling:
  - desinfectans
  - antibiotica
- bescherming van de patiënt en de medewerker

Herziening WIP-richtlijnen

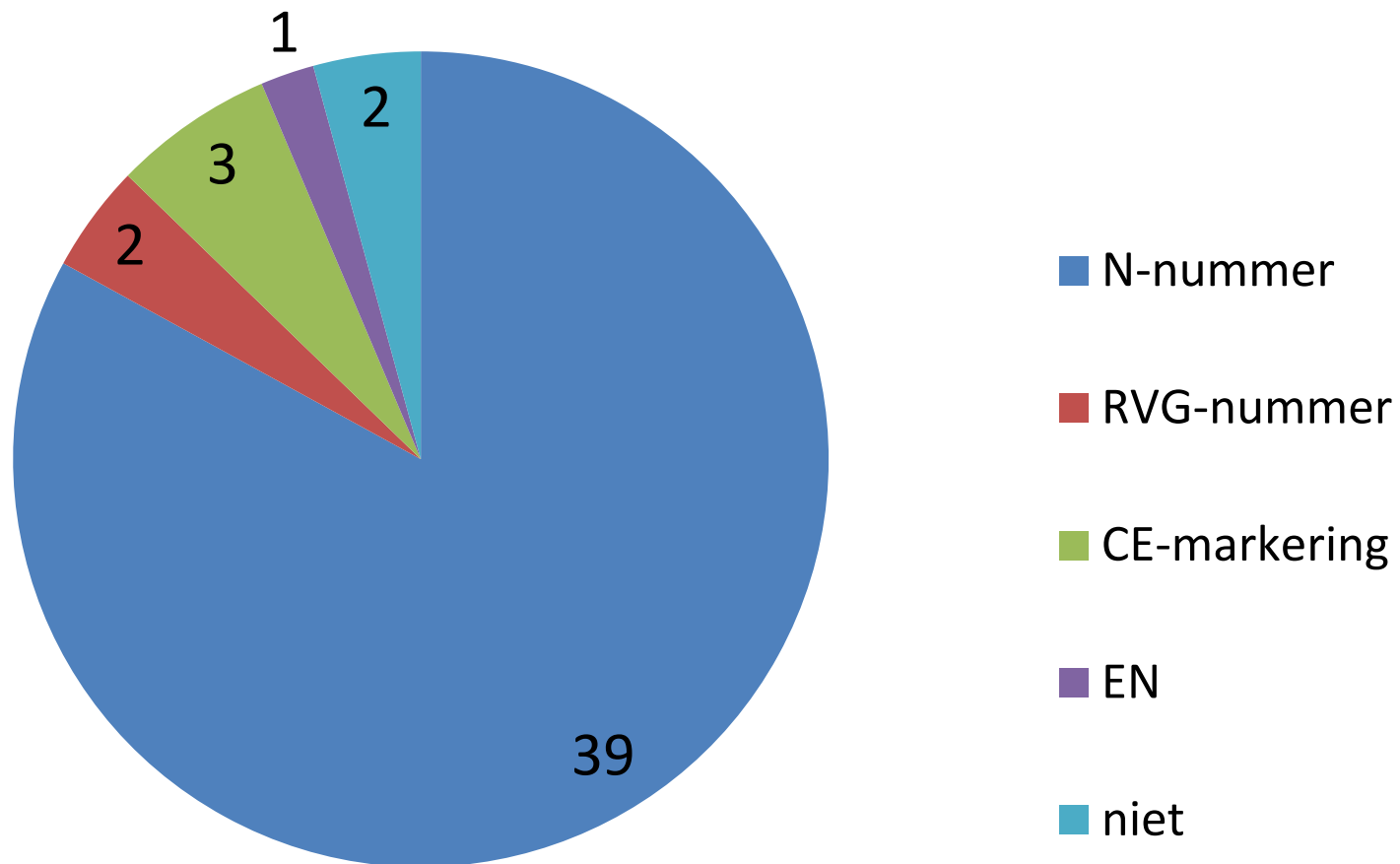
- nieuwe toetsingskader
- wettelijke kaders
- samenvoegen '*Handhygiëne medewerkers*' en '*Preoperatieve handdesinfectie*'
- Expertgroepen
  - '*Handhygiëne*'
  - '*Oppervlakken*'
  - '*Medische hulpmiddelen*'

Terugkoppeling Enquête

14 november 2016

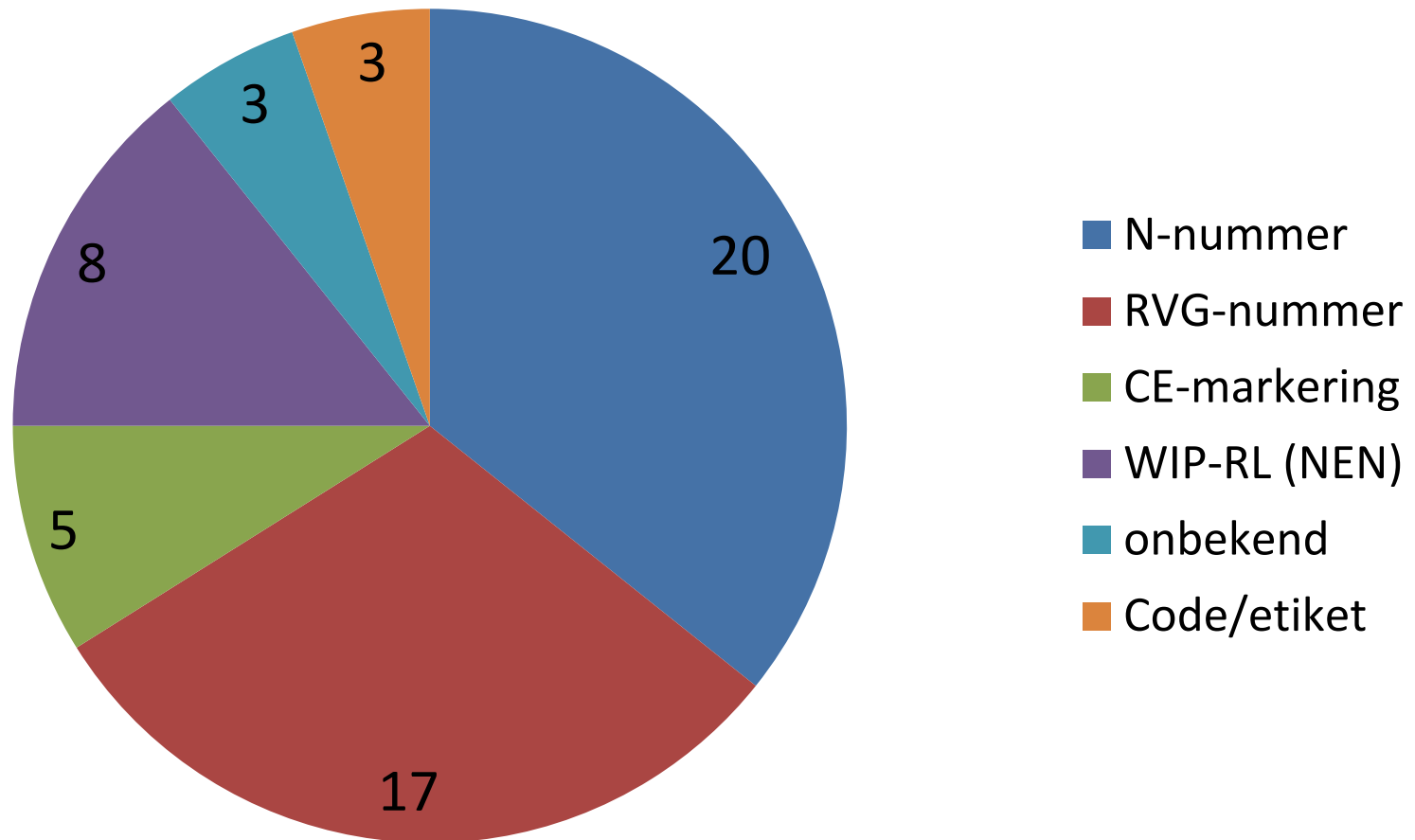
WIP / KNB

Waaraan herkent u een geregistreerd desinfectans voor oppervlakken?

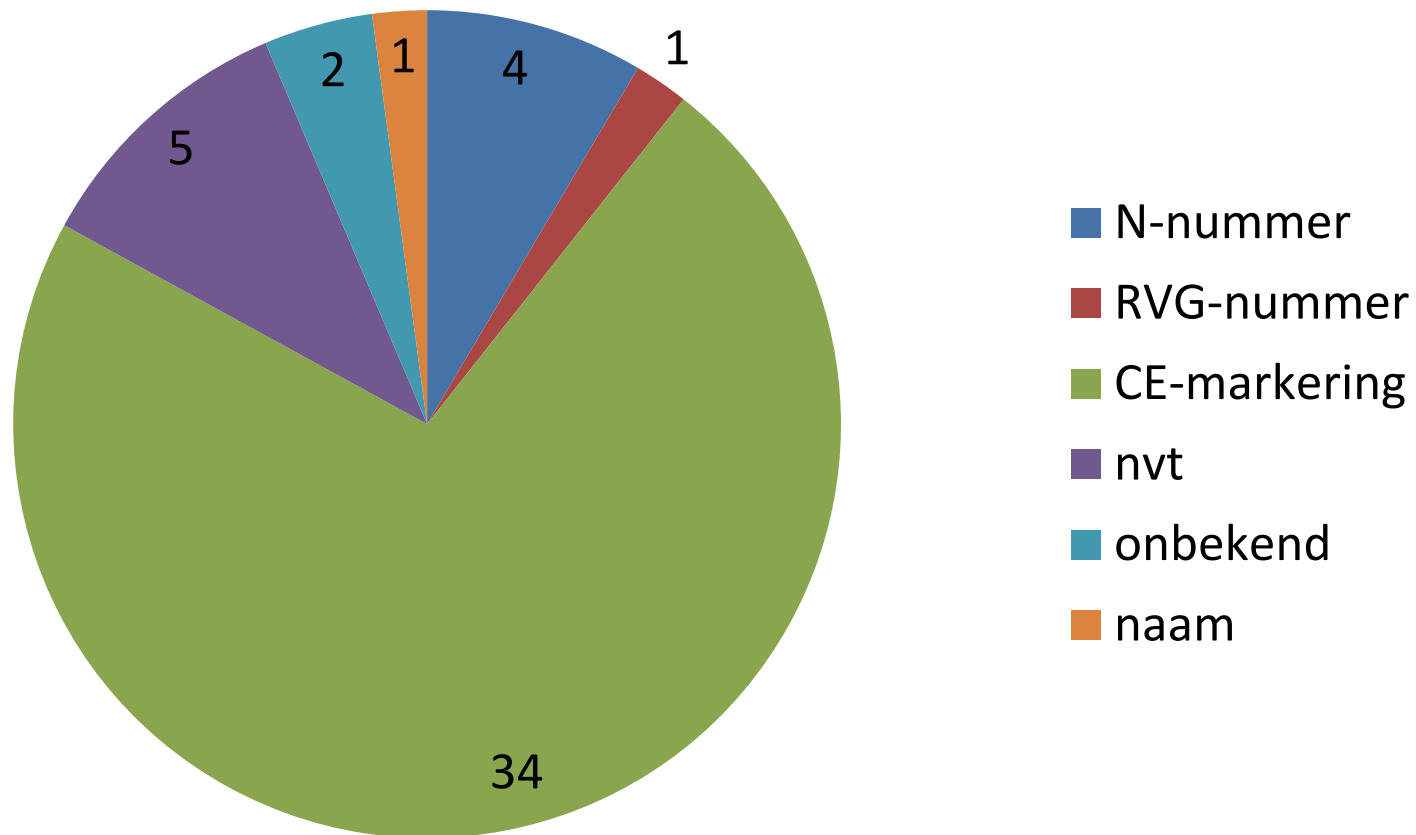

Waaraan herkent u een geregistreerd handdesinfectans?

Waaraan herkent u een geregistreerd desinfectans voor onderdompeling van een medisch hulpmiddel?

Knelpunten - Handhygiëne medewerkers

- compliance door tijdsgebrek (wrijven tot droog duurt lang)
- hoe de juiste dosering kan worden gemeten en getest
- 'Vijf momenten' - uitvoerbaarheid van de 5 momenten
- geen desinfectans beschikbaar dat sporicide is en geschikte virucide claim.
- Beperkte aandacht voor arbeidsomstandigheden, inschatting blootstellingsrisico in de praktijk.
- verschil in EN 1500 en 12971- bv lijnen worden ingebracht op de afdelingen en daar wordt geen preoperatieve handdesinfectie gehanteerd
- wel/geen (partiële) virusclaim handdesinfectans

Knelpunten - Reiniging en desinfectie oppervlakken, meubilair en voorwerpen

- richtlijn is verouderd
- desinfectantia oppervlakken: chloor en alcohol
- desinfectantia medische hulpmiddelen
- desinfectantia gebruik niet geregistreerd
- beperking in beschrijving frequentie reiniging voorwerpen/materialen.
- indicaties niet altijd even duidelijk
- reinigen voorafgaand aan desinfectie is arbeidsintensief en is het wel nodig? Reiniging oppervlak ook bij zichtbaar schoon?
- beperkte beschikbaarheid desinfectantia met virucide werking

Knelpunten Reiniging en desinfectie oppervlakken, meubilair en voorwerpen

- te weinig tijd voor uitvoering
- desinfectie tablets/computers
- verantwoordelijkheden instellingen, advies bij aanschaftrajecten/inkoopbeleid
- nieuwe technieken van desinfectie
- arbo-adviezen
- scholing medewerkers/schoonmaaktechnieken
- inkoopbeleid
- CE/RVG/N-zelfde product kunnen gebruiken voor meerdere doeleinden

Expertgroepen